

บทที่ 4

การบันทึกการบัญชีของกิจการขายบริการ

ในบทที่แล้วได้วิเคราะห์รายการค้าแล้ว ทำให้ทราบว่าผลของรายการค้ากระทบสมการบัญชีอย่างไร และจะนำผลของการวิเคราะห์รายการค้าไปบันทึกบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป และสมุดแยกประเภทอย่างไร ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการบันทึกการบัญชีของกิจการขายบริการ

ก่อนที่จะกล่าวถึงการบันทึกการบัญชีควรจะได้ทราบว่าธุรกิจบริการคืออะไร ลักษณะของรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร

ธุรกิจบริการ

ธุรกิจบริการ คือ ธุรกิจที่ประกอบกิจการค้าโดยไม่มีตัวสินค้า สินค้าของกิจการประเภทนี้คือ การให้บริการแก่ลูกค้า แล้วคิดค่าบริการ จากลูกค้าค่าบริการที่คิดนี้คือ รายได้ของกิจการ เช่น ธนาคารพาณิชย์ ให้บริการกู้ยืมเงิน ก่อให้เกิดรายได้ประเภทดอกเบี้ย โรงพยาบาล ให้บริการรักษาพยาบาล ก่อให้เกิดรายได้ค่าบริการรักษาพยาบาล รายได้ของแต่ละกิจการ อาจจะมีรายได้มากกว่าประเภทเดียว กล่าวคือกิจการแต่ละแห่ง มีรายได้ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติของกิจการ และอาจจะมีรายได้ที่มีได้เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติของกิจการ เช่น ธนาคารพาณิชย์ รายได้ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติ คือ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ธนาคารอาจจะขายสินทรัพย์ไป ก่อให้เกิดกำไรจากการขายสินทรัพย์ กำไรนี้คือ รายได้ที่มีได้เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติของกิจการรายได้ในทางบัญชีจึงแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. รายได้จากการดำเนินงาน
2. รายได้อื่น

กิจการแต่ละแห่งไม่จำเป็นต้องมีบัญชีรายได้เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะการประกอบของกิจการ บางกิจการอาจมีรายได้จากการขายสินค้า บางกิจการอาจมีทั้งรายได้จากการขายสินค้าและรายได้จากการขายบริการ

ตัวอย่างชนิดของบัญชีรายได้

บัญชีขาย (Sales Account) ใช้บันทึกการการค้าสำหรับกิจการที่ขายสินค้า

บัญชีรายได้จากการขายบริการ (Service Revenue Account) บันทึกการการค้า

สำหรับกิจการที่ขายบริการ

บัญชีรายได้ค่าธรรมเนียม (Fees Earned Account) ใช้บันทึกรายการค้าสำหรับกิจการที่มีรายได้จากวิชาชีพอิสระ

บัญชีดอกเบี้ยรับ (Interest Earned Account) ใช้บันทึกรายการค้าสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจการให้กู้ยืมเงิน โดยส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ของสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

บัญชีรายได้อื่นๆ (Other Revenue Account) ใช้บันทึกสำหรับรายได้ที่มีไม่ซ้ำรายได้ปกติของกิจการเป็นรายได้ที่ไม่ได้เกิดเป็นประจำ

ค่าใช้จ่าย (Expense)

ค่าใช้จ่าย คือ ต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่กิจการจ่ายไป เพื่อก่อให้เกิดรายได้ บัญชีค่าใช้จ่ายจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจการค้า เช่น ธุรกิจบริการมีค่าใช้จ่ายอยู่ 2 ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expense) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ (Other Expense) แต่ถ้าเป็นธุรกิจที่ซื้อขายสินค้าจะแบ่งค่าใช้จ่ายได้ 4 ประเภท คือ

1. ต้นทุนขาย (Cost of sales) ประกอบด้วย ค่าขนส่งที่จ่ายไปเมื่อซื้อ ค่าภาษี ค่าประกันภัย ฯลฯ

2. ค่าใช้จ่ายในการขาย (Selling Expense) ประกอบด้วยเงินเดือนพนักงานขาย ค่าโฆษณา ค่านายหน้า ฯลฯ

3. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administration Expense) ประกอบด้วย ค่าสาธารณูปโภค เงินเดือนฝ่ายบริหาร ค่าใช้จ่ายสำนักงาน ค่าเช่าอาคารที่ทำการ ฯลฯ

4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (Other Expense) เช่น ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์ ฯลฯ

ตัวอย่างการบันทึกบัญชีของกิจการขายบริการ

นิยมคลินิกเปิดดำเนินการเมื่อ 1 มีนาคม 2535 โดยมีนายนิยมเป็นเจ้าของผู้ดำเนินการ รายได้ส่วนใหญ่เกิดจากการรักษาพยาบาล

รายการค้าระหว่างเดือนมีนาคม 2535 มีดังนี้

2535

- มี.ค. 1 นายนิยมนำเงินสด 40,000 บาท และอุปกรณ์ในการตรวจรักษาใช้ มูลค่า 50,000 บาท มาลงทุน
- 3 จ่ายค่าเช่าอาคาร 1 เดือน 2,000 บาท
- 4 รับเงินเป็นค่ารักษาพยาบาล 4,200 บาท

- มี.ค. 6 ซื้อวัสดุที่ใช้ในการรักษาพยาบาลจากร้านทีวีชัย 1,200 บาท เป็นเงินเชื่อ
 7 นายนิยมถอนเงินไปใช้ส่วนตัว 1,500 บาท
 10 รับเงินเป็นค่ารักษาพยาบาล 3,500 บาท
 15 จ่ายเงินเดือนงวดครึ่งเดือนแรก 2,500 บาท
 17 จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟ จำนวน 1,420 บาท
 21 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 160 บาท
 25 รับเงินค่ารักษาพยาบาล 2,600 บาท
 30 จ่ายเงินเดือนงวดครึ่งหลัง 2,500 บาท

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต
2535				
มี.ค. 1	เงินสด	11	40,000 -	
	อุปกรณ์สำนักงาน	13	50,000 -	
	ทุน-นายนิยม	31		90,000 -
	นายนิยมนำเงินสดและอุปกรณ์มาลงเป็นทุน			
3	ค่าเช่า	52	2,000 -	
	เงินสด	11		2,000 -
	จ่ายค่าเช่าอาคาร			
4	เงินสด	11	4,200 -	
	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	41		4,200 -
	รับเงินค่ารักษาพยาบาล			
6	วัสดุสำนักงาน	12	1,200 -	
	เจ้าหนี้	21		1,200 -
	ซื้อวัสดุสำนักงานเป็นเงินเชื่อ			
7	ถอนใช้ส่วนตัว	32	1,500 -	
	เงินสด	11		1,500 -
	นายนิยมถอนเงินไปใช้ส่วนตัว			
10	เงินสด	11	3,500 -	
	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	41		3,500 -
	รับเงินค่ารักษาพยาบาล			

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 2

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต
2535				
15	เงินเดือน	51	2,500	-
	เงินสด	11		2,500 -
	จ่ายเงินเดือนครึ่งเดือน			
17	ค่าน้ำ-ค่าไฟ	53	1,420	-
	เงินสด	11		1,420 -
	จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟ			
21	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	54	160	-
	เงินสด	11		160 -
	จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด			
25	เงินสด	11	2,600	-
	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	41		2,600 -
	รับเงินค่ารักษาพยาบาล			
30	เงินเดือน	51	2,500	-
	เงินสด	11		2,500 -
	จ่ายเงินเดือนเป็นเงินสด			

เงินสด

11

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 1	ทุน-นายนิยม	รว.1	40,000 -	ม.ค. 3	ค่าเช่า	รว.1	2,000 -
4	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	รว.1	4,200 -	7	ถอนใช้ส่วนตัว	รว.1	1,500 -
10	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	รว.1	3,500 -	15	เงินเดือน	รว.1	2,500 -
25	รายได้ค่ารักษาพยาบาล	รว.1	2,600 -	17	ค่าน้ำ-ค่าไฟ	รว.2	1,420 -
	40,220		50,300 -	21	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	รว.2	160 -
				30	เงินเดือน	รว.2	2,500 -
							10,080 -

วัสดุสำนักงาน

12

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค. 6	เจ้าหน้าที่	รว.1	1,200 -				

อุปกรณ์สำนักงาน

13

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค. 1	ทุน-นายนิยม	รว.1	50,000 -				

เจ้าหน้าที่

21

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
				2535 มี.ค. 6	วัสดุสำนักงาน	รว.1	1,200 -

ทุน-นายนิยม

31

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
				2535 มี.ค. 1	เงินสด	รว.1	40,000 -
					อุปกรณ์สำนักงาน	รว.1	50,000 -
					90,000		90,000

ถอนใช้ส่วนตัว

32

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค. 7	เงินสด	รว.1	1,500 -				

รายได้คำรักษาพยาบาล

41

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
				2535 มี.ค. 4	เงินสด	รว.1	4,200 -
				10	เงินสด	รว.1	3,500 -
				25	เงินสด	รว.2	2,600 -
					10,300		10,300 -

เงินเดือน

51

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค.15	เงินสด	รว.1	2,500 -				
30	เงินสด	รว.2	2,500 -				
	5,000		5,000				

ค่าเช่า

52

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค. 3	เงินสด	รว.1	2,000 -				

ค่าน้ำ-ค่าไฟ

53

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค.17	เงินสด	รว.2	1,420 -				

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

54

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535 มี.ค.21	เงินสด	รว.2	160 -				

งบทดลอง (Trial Balance)

เมื่อได้บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นประจำวันสมุดรายวันทั่วไปและผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทเรียบร้อยแล้ว วันสิ้นงวดหรือสิ้นเดือนจะต้องหายอดคงเหลือด้วยดินสอของบัญชีต่างๆ เพื่อนำยอดคงเหลือไปจัดทำงบทดลอง

การหายอดคงเหลือ (Balance) สามารถทำได้โดยการรวมยอดจำนวนเงินทั้งด้านเดบิตและเครดิตด้วยดินสอแล้วนำผลรวมแต่ละด้านมาหักลบกัน ผลต่างด้านเดบิตมากกว่าเรียกว่า ยอดคงเหลือเดบิต (Debit Balance) ถ้าผลต่างด้านเครดิตมากกว่าเรียกว่า ยอดคงเหลือเครดิต (Credit Balance)

นิยมคณินค

งบทดลอง

วันที่ 31 มกราคม 2535

	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เงินสด	11	40,220	-		
วัสดุสำนักงาน	12	1,200	-		
อุปกรณ์สำนักงาน	13	50,000	-		
เจ้าหนี้	21			1,200	-
ทุน-นายนิยม	31			90,000	-
ถอนใช้ส่วนตัว	32	1,500	-		
รายได้ค่ารักษาพยาบาล	41			10,300	-
เงินเดือน	51	5,000	-		
ค่าเช่า	52	2,000	-		
ค่าน้ำ-ค่าไฟ	53	1,420	-		
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	54	160	-		
		<u>101,500</u>	-	<u>101,500</u>	-

นิยมคณินค

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวด 1 เดือน สิ้นสุด 31 มกราคม 2535

รายได้ :

 รายได้ค่ารักษาพยาบาล 10,300.-

ค่าใช้จ่าย :

 เงินเดือน 5,000.-

 ค่าเช่า 2,000.-

 ค่าน้ำ-ค่าไฟ 1,420.-

 ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 160.-

8,580.-

กำไรสุทธิ

1,720.-

นิยมคลินิก

งบดุล

วันที่ 31 มกราคม 2535

สินทรัพย์		หนี้สินและทุน	
เงินสด	40,220.-	เจ้าหนี้	1,200.-
วัสดุสำนักงาน	1,200.-	ทุน-นายนิยม	90,000.-
อุปกรณ์สำนักงาน	50,000.-	บวก กำไรสุทธิ	<u>1,720.-</u>
			91,720.-
		หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>1,500.-</u>
			90,220.-
	<u>91,420.-</u>		<u>91,420.-</u>

การปิดบัญชี

การปิดบัญชีคือการบันทึกรายการเพื่อหักยอดคงเหลือในบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้มีค่าเท่ากับศูนย์แล้วโอนเข้าบัญชีกำไรขาดทุน เพื่อที่จะโอนกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดเข้าบัญชีทุน

การปิดบัญชีของกิจการขายบริการมีขั้นตอนดังนี้

1. โอนปิดยอดคงเหลือของบัญชีรายได้เข้าบัญชีกำไรขาดทุน
2. โอนปิดยอดคงเหลือของบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ เข้าบัญชีกำไรขาดทุน
3. โอนปิดยอดคงเหลือของบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีทุน
4. โอนปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัวเข้าบัญชีทุน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 3

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
2535						
มี.ค. 31	รายได้รักษาพยาบาล	41	10,300	-		
1	กำไรขาดทุน	33			10,300	-
	โอนปิดบัญชีรายได้เข้ากำไรขาดทุน					
2	กำไรขาดทุน	33	8,580	-		
	เงินเดือน	51			5,000	-
	ค่าเช่า	52			2,000	-
	ค่าน้ำ-ค่าไฟ	53			1,420	-
	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	54			160	-
	โอนปิดบัญชีค่าใช้จ่ายต่างๆ เข้ากำไร					
	ขาดทุน					
3	กำไรขาดทุน	33	1,720	-		
	ทุน-นิยม	31			1,720	-
	โอนปิดบัญชีกำไรขาดทุนเข้าบัญชีทุน					
4	ทุน-นิยม	31	1,500	-		
	ถอนใช้ส่วนตัว	32			1,500	-
	โอนปิดบัญชีถอนใช้ส่วนตัวเข้าบัญชีทุน					

รายได้คำรักษาพยาบาล

41

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 31	กำไรขาดทุน	รว.3	10,300	มี.ค. 4	เงินสด	รว.1	4,200
				10	เงินสด	รว.1	3,500
				25	เงินสด	รว.2	2,600
			<u>10,300</u>				<u>10,300</u>

เงินเดือน

51

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 15	เงินสด	รว.1	2,500 -	มี.ค. 31	กำไรขาดทุน	รว.3	5,000 -
30	เงินสด	รว.2	<u>2,500</u> -				
			<u>5,000</u> -				<u>5,000</u> -

ค่าเช่า

52

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 3	เงินสด	รว.1	<u>2,000</u> -	มี.ค. 31	กำไรขาดทุน	รว.3	<u>2,000</u> -
			<u>2,000</u> -				<u>2,000</u> -

ค่าน้ำ-ค่าไฟ

53

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 17	เงินสด	รว.2	<u>1,420</u> -	มี.ค. 31	กำไรขาดทุน	รว.3	<u>1,420</u> -
			<u>1,420</u> -				<u>1,420</u> -

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

54

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 21	เงินสด	รว.2	<u>160</u> -	มี.ค. 31	กำไรขาดทุน	รว.3	<u>160</u> -
			<u>160</u> -				<u>160</u> -

ถอนใช้ส่วนตัว

32

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 7	เงินสด	รว.1	1,500 -	มี.ค. 31	ทุน-นิยม	รว.3	1,500 -
			1,500 -				1,500 -

กำไรขาดทุน

33

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 31	เงินเดือน	รว.3	5,000 -	มี.ค. 31	รายได้ค่ารักษา พยาบาล	รว.3	10,300 -
	ค่าเช่า	รว.3	2,000 -				
	ค่าน้ำ-ค่าไฟ	รว.3	1,420 -				
	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	รว.3	160 -				
	ทุน-นิยม	รว.3	1,720 -				
			10,300				10,300 -

ทุน-นายนิยม

31

ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายการ	หน้า บัญชี	จำนวนเงิน
2535				2535			
มี.ค. 31	ถอนใช้ส่วนตัว	รว.3	1,500 -	มี.ค. 1	เงินสด	รว.1	40,000 -
					อุปกรณ์สำนักงาน	รว.1	50,000 -
				31	กำไรขาดทุน	รว.3	1,720 -

แบบฝึกหัดบทที่ 4

1. ต่อกไปนี้เป็นรายการค้าของนายอุดมซึ่งเป็นนายหน้า รายการค้าระหว่างเดือนพฤษภาคม 2535 มีดังนี้

2535

- พ.ค. 1 นายอุดมนำเงินสดมาลงทุนเป็นทุน 100,000 บาท
2 จ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่มเลี้ยงรับรองลูกค้า 750 บาท
4 จ่ายค่าเช่าสำนักงาน 4,000 บาท
7 ได้รับค่านายหน้า 14,000 บาท
9 ซื้อเครื่องคิดเลข 1 เครื่องราคา 6,500 บาท ชำระเงินสด 3,000 บาท ที่เหลือชำระภายใน 60 วัน
12 จ่ายเงินซื้อปากกาดินสอและกระดาษ 320 บาท
14 ได้รับค่านายหน้า 9,500 บาท
15 จ่ายค่าโฆษณา 2,600 บาท
19 ซื้อเครื่องตกแต่งสำนักงาน 15,000 บาท
24 รับค่านายหน้า 4,200 บาท
26 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 270 บาท
27 จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟ 1,140 บาท
29 จ่ายเงินเดือนคนงาน 3,800 บาท

ให้ทำ 1. บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

2. บทดลอง วันที่ 31 พฤษภาคม 2535

2. ร้าน เจริญทัศนกิจ ดำเนินกิจการให้เช่ารถทัศนกิจไปสถานที่ต่างๆ โดยนายสมบัติเป็นผู้ลงทุนด้วยเงินสด 150,000 บาท รถยนต์ 800,000 บาท เมื่อ 1 เมษายน 2535

2535

- เม.ย. 2 จ่ายค่าเช่าสำนักงาน 14,500 บาท
3 ซื้อเครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า 1 เครื่อง ราคา 32,000 บาท จ่ายเงินสดครึ่งหนึ่ง ที่เหลือชำระภายใน 20 วัน
5 รับเงินค่าบริการเป็นจำนวน 51,000 บาท
6 จ่ายค่าน้ำมัน 7,000 บาท

- เม.ย. 9 นายสมบัติถอนใช้ส่วนตัว 12,000 บาท
 10 รับเงินค่าบริการ 24,000 บาท
 13 จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถยนต์เป็นเงิน 11,000 บาท
 14 จ่ายค่าเบี้ยประกันรถยนต์ 1 ปี 15,000 บาท
 15 ออกบิลเรียกเก็บเงินจากนายสมหมาย สำหรับค่าบริการนำเที่ยว 18,000 บาท
 16 จ่ายเงินเดือนคนขับรถ 5,000 บาท
 19 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 940 บาท
 22 จ่ายค่าโทรศัพท์ 670 บาท
 23 จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ค่าเครื่องพิมพ์ดีด
 30 จ่ายเงินเดือนคนขับรถและเสมียน 9,000 บาท

ให้ทำ 1. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

2. งบทดลอง 30 เมษายน 2535

3. นายอนุวัตร เปิดอู่ซ่อมรถยนต์ เมื่อ 1 มิถุนายน 2535 ยอดคงเหลือของสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ณ 1 สิงหาคม 2535 มีดังนี้

เงินสด	63,200.-
ลูกหนี้	11,600.-
เครื่องมือเครื่องใช้	50,000.-
อาคาร	100,000.-
เจ้าหนี้	44,800.-
ทุน	180,000.-

รายการค้าระหว่างเดือนสิงหาคม มีดังนี้

2535

- ส.ค. 2 ซื้อวัสดุสิ้นเปลืองเพื่อใช้ประโยชน์ในการซ่อมรถ 2,700 บาท
 3 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 630 บาท
 5 รับเงินค่าซ่อมรถ 7,850 บาท
 7 รับชำระหนี้จากลูกหนี้ 5,000 บาท
 10 จ่ายค่าโทรศัพท์ 580 บาท
 14 ได้รับเงินค่าซ่อมรถ 12,400 บาท
 15 จ่ายเงินเดือนให้ช่างและคนงาน 8,500 บาท
 16 จ่ายค่าพาหนะ 420 บาท

- ส.ค. 18 จ่ายเงินซื้อน้ำมันเครื่องและจาระบี 860 บาท
- 24 จ่ายค่าน้ำประปา 390 บาท
- 27 ได้รับเงินค่าซ่อมรถ 4,140 บาท
- 30 จ่ายเงินเดือนให้คนงาน 12,600 บาท

- * ให้ทำ 1. บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภท
- 2. งบทดลอง 31 สิงหาคม 2535

4. งามคลีนิก เปิดดำเนินกิจการเมื่อ 1 มกราคม 2535 มียอดคงเหลือในบัญชีต่าง ๆ ณ 1 มีนาคม 2535 มีดังนี้

เงินสด	134,000 บาท
อุปกรณ์ในการรักษาพยาบาล	80,000 บาท
รถยนต์	410,000 บาท
เจ้าหนี้	12,000 บาท
เงินกู้ธนาคาร	150,000 บาท
ทุน-นายสุรพล	462,000 บาท

รายการค้าระหว่างเดือนมีนาคม 2535 มีดังนี้
2535

- มี.ค. 2 จ่ายค่าเช่าอาคาร 6,400 บาท
- 3 จ่ายค่าน้ำมันรถ 350 บาท
- 4 รับเงินค่ารักษาพยาบาล 5,100 บาท
- 6 ซื้อวัสดุสิ้นเปลือง 1,400 บาท
- 9 นายสุรพลถอนเงินใช้ส่วนตัว 2,000 บาท
- 10 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด 780 บาท
- 13 รับเงินค่ารักษาพยาบาล 8,240 บาท
- 16 จ่ายเงินเดือนพนักงาน 6,000 บาท
- 19 รับเงินค่ารักษาพยาบาล 11,500 บาท
- 20 จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟฟ้า 3,170 บาท
- 24 จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 7,000 บาท
- 26 จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ 1,300 บาท
- 28 รับเงินค่ารักษาพยาบาล 9,100 บาท
- 30 จ่ายเงินเดือนพนักงาน 8,400 บาท

- ให้ทำ 1. บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
2. งบทดลอง 31 มีนาคม 2535

5. ต่อไปนี้เป็นรายการค้าของนายวินัยที่เปิด โรงพิมพ์ เมื่อ 1 กรกฎาคม 2537

2537

- ก.ค. 1 นายวินัยนำเงินมาลงทุนในร้าน 130,000 บาท
- 4 ซื้อคอมพิวเตอร์เป็นเงิน 75,000 บาท จ่ายเงินสด 10% ที่เหลือออกเป็นตั๋วเงินจ่าย
- 5 ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน 5,700 บาท และวัสดุสำนักงาน 600 บาท เป็นเงินเชื่อจากร้านรัตนพานิช
- 7 จ่ายค่าเช่าร้านประจำเดือน 3,500 บาท
- 10 ได้รับเงินสดเป็น รายได้ค่าพิมพ์นามบัตร 8,500 บาท
- 11 จ่ายเงินชำระหนี้ร้านรัตนพานิช
- 12 ออกบิลเรียกเก็บเงินจากลูกค้าเป็นค่าพิมพ์การ์ดแต่งงาน 17,400 บาท
- 15 จ่ายเงินเดือนและค่าแรง 9,200 บาท
- 17 ซื้อวัสดุสำนักงานเป็นเงินเชื่อ 1,850 บาท จากบริษัทสยามธุรกิจ จำกัด
- 19 ได้รับเงิน 6,000 บาท จากลูกค้าตามบิลเมื่อวันที่ 12
- 24 จ่ายเงิน 7,850 บาท เป็นการชำระหนี้ตามตั๋วเงินจ่ายบางส่วน 7,500 บาท และดอกเบี้ยจ่าย 350 บาท
- 31 นายวินัยถอนเงินไปใช้ส่วนตัว 3,000 บาท

ให้ทำ 1. บันทึกรายการข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภท โดยใช้ผังบัญชีตามที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี	เลขที่บัญชี	ชื่อบัญชี
10	เงินสด	30	ทุน-วินัย
11	ลูกหนี้	31	ถอนใช้ส่วนตัว-วินัย
12	วัสดุสำนักงาน	41	รายได้จากการรับจ้าง
13	อุปกรณ์สำนักงาน	51	เงินเดือน
14	คอมพิวเตอร์	52	ค่าเช่า
20	ตั๋วเงินจ่าย	53	ดอกเบี้ยจ่าย
21	เจ้าหนี้		

2. งบทดลอง ณ 31 กรกฎาคม 2537

6. ต่อไปนี้เป็นงบดุลของร้าน พิสมัยบริการ เมื่อ 1 ตุลาคม 2537

ร้านพิสมัยบริการ			
งบดุล			
1 ตุลาคม 2537			
สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
เงินสด	34,120	เจ้าหนี้	14,700
ลูกหนี้	3,780	ทุน-พิสมัย	89,850
ค่าเบี่ยประกันจ่ายล่วงหน้า	900		
วัสดุสำนักงาน	730		
อุปกรณ์สำนักงาน	5,350		
ยานพาหนะ	<u>59,670</u>		
	<u>104,550</u>		<u>104,550</u>

รายการค้าระหว่างเดือนตุลาคม 2537 มีดังนี้

- ต.ค. 2 ได้รับค่านายหน้าจากการขายอาคารชุด 3,700 บาท
- 4 จ่ายค่าโฆษณา 1,300 บาท
- 6 จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 700 บาท
- 8 ซื้อวัสดุสำนักงานเป็นเงินเชื่อ 400 บาท จากร้านสะอาด
- 13 เก็บเงินจากลูกหนี้ 1,100 บาท
- 15 จ่ายเงินซื้ออุปกรณ์สำนักงาน 1,500 บาท
- 16 จ่ายเงินเดือน 2,500 บาท
- 18 ซื้อยานพาหนะ 20,000 บาท จ่ายเงินสด 3,000 บาท ที่เหลือออกเป็นตัวเงินจ่าย
- 21 ได้รับค่านายหน้าจากการขายบ้านพักตากอากาศ 14,200 บาท
- 23 จ่ายค่าเช่าประจำเดือน 3,800 บาท
- 24 เก็บเงินจากลูกหนี้ 1,500 บาท
- 29 นางพิสมัยถอนเงินไปใช้ส่วนตัว 5,000 บาท
- 30 จ่ายเงินเดือน 2,500 บาท

- ให้ทำ
1. เปิดบัญชีแยกประเภทเพื่อยกยอดคงเหลือจากงบดุล เมื่อ 1 ต.ค. 37
 2. บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป และผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

3. งบทดลอง 31 ตุลาคม 2537

4. งบกำไรขาดทุน และงบดุล

7. ต่อไปนี้เป็นงบทดลองของร้าน โชคอำนวยบริการ ดำเนินธุรกิจเป็นนายหน้าจากประสบการณ์รายได้ของร้านจะรับเป็นเงินสด 60% ของรายได้ทั้งสิ้นที่เหลือเป็นเงินเชื่อ การจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ จะเป็นเงินสด ชื้อวัสดุและสินทรัพย์ต่างๆ จะจ่ายเงินสด 50% ที่เหลือเป็นเงินเชื่อ งบทดลองงวด 1 เดือน สิ้นสุด 31 สิงหาคม และ 30 กันยายน 2537 มีดังนี้

	31 สิงหาคม	30 กันยายน
เงินสด	6,400	62,400
ลูกหนี้	13,600	8,000
วัสดุสำนักงาน	3,200	5,600
เครื่องจักร	32,800	36,000
เจ้าหนี้	4,800	2,400
ตัวเงินจ่าย	4,000	4,000
ทุน-อำนวยการ	12,000	12,000
ถอนใช้ส่วนตัว	10,400	11,200
รายได้ค่านายหน้า	64,000	128,000
เงินเดือน	12,000	15,000
ค่าโฆษณา	4,000	5,000
ค่าโทรศัพท์	2,400	3,200
	<u>84,800</u>	<u>146,400</u>

ให้ทำ 1. วิเคราะห์งบทดลองที่ให้มา เพื่อจัดทำรายการในสมุดรายวันทั่วไปของเดือน กันยายน

2. เปิดบัญชีแยกประเภททั่วไป เงินสด ลูกหนี้ และเจ้าหนี้